

De systematische aanpak van schilder Nail Celovic

DOOR MARTINE VAN ECK

Voorburg – Als Nail Celovic naar zijn eigen schilderijen in galerie het Loo in Voorburg kijkt, lijkt hij ze met zijn ogen opnieuw te maken. Hij overweegt en volgt een penseelstreek. Zijn gezicht ontspant en zijn blik blijft haken aan een overgang tussen twee kleuren.

„Mijn werk gaat over beweging”, zegt hij, „over spanning tussen mensen, over de verschillen in sfeer tussen binnen en buiten”. Hij legt uit dat hij met een concreet, realistisch idee begint, dat systematisch in schetsen uitwerkt en daar uiteindelijk een abstract schilderij van maakt.

Wat overblijft is een vlak vol wervelingen. In eerste instantie zie je alleen het platte vlak, maar later doemt het perspectief, de onderste laag verf, op uit het beeld. De schilderijen geven zich net zo moeilijk prijs als de kunstenaar zelf.

In 1992 is Celovic gevlucht uit Sarajevo, maar hij wil niet over de oorlog praten. Hij trekt met zijn hand een streep op zijn

Nail Celovic:
‘Van elk kunstwerk krijg ik energie terug om verder te gaan’.

voorhoofd. „Daar zit me de oorlog”, zegt hij in het beeldende Nederlands van iemand die de taal nog aan het ontdekken is.

Buitenaards

Toen hij voor het eerst naar Nederlandse galerieën ging om zijn werk te laten zien, bekeken de galeriehouders hem als een soort buitenaards wezen, een oorlogsslachtoffer. Hij imiteert de afstandelijke en licht geïrriteerde gezichtsuitdrukking die daar bijhoort. „En dan ging

mijn kunst ook nog eens niet over de oorlog. Mensen begrepen dat niet”. Inmiddels woont de kunstenaar in Voorburg en heeft hij in verschillende galerieën in Voorburg en Den Haag geëxposeerd. Hij heeft plannen om een collectief op te richten met collega-kunstenaars uit heel Europa. Vanuit Nederland, want voorlopig wil hij niet terug naar zijn geboortegrond. Dit najaar haalt hij al zijn werk op uit voormalig Joegoslavië, om hier in Nederland het resul-

taat van negentien jaar ‘hard werken’ daár te kunnen laten zien. Het gaat de kunstenaar om zijn eigen artistieke ontwikkeling, en nergens anders om. „Ik ben een individu, en ik wil dat mensen zien waar ik met mijn kunst vertrokken ben en waar ik nu ben aangekomen. Dat is een rechte lijn, van realistisch naar abstract werk. Van elk kunstwerk krijg ik energie terug om verder te gaan. In die zin is mijn werk mijn religie”. De Nederlandse taal is na vijf jaar leren nog regelmatig een frustratie voor Celovic. „Ik wil op een subtielere manier over mijn werk vertellen, maar dat lukt me nu nog niet”, zegt hij met een lichte teleurstelling in zijn ogen.

Laatste Oordeel

De verticale lijnen in zijn felgekleurde schilderijen zijn mensen, de essenties van mensen, vertelt hij. Wat er tussen die mensen gebeurt is actie, spanning.

Op het doek zijn dat soms dikke, ruwe lagen verf die over elkaar heen buitelen, zoals op het

schilderij dat geïnspireerd is op het Laatste Oordeel van Rubens. Soms ook zijn het kleine, zachte veegjes die zich netjes aan de grenzen van een vlak op het doek houden. De serie over ramen is daar een voorbeeld van.

„Bij deze schilderijen zit de toeschouwer in een huis, en hij kijkt door het raam naar buiten. Je lichaam zit in de beslotenheid van een kamer, terwijl je gedachten buiten zijn, in een heel andere sfeer”.

Is het Laatste Oordeel toch niet een serie schilderijen over de oorlog? Celovic draait om de vraag heen.

Hij vertelt over de techniek van het laag over laag schilderen, en hij wijst aan waar de mensen te vinden zijn in het schilderij. „Het gaat me niet om het thema”, zegt hij dan, „maar om de manier waarop het uitgewerkt is. Als je over oorlog schildert, verlies je je concentratie”.

De expositie van Nail Celovic is nog te zien t/m 28 maart in de galerie van College Het Loo, Rijnlandlaan 1 in Voorburg.